ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ ПРАВА І ДЕРЖАВИ
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»

пам'яті
доктора юридичних наук, професора,
Заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України
НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

3 жовтня 2018 року
місто Ірпінь

Оксана Анатоліївна,
ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕТОДІВ РОЗСЛІДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ МІЖНАРОДНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА……55
Кокоралі Світлана Євгенівна,
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРАВОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРАВОЗНАВЦІВ……...57
Кисьяненко Любов Михайлівна,
ПРАВОРОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»……..……..60
Корінний Микола Миколайович,
СПРОБА РЕКОНСТРУКЦІЇ СКЛАДУ НАЙДАВНІШИХ ЄГИПЕТСЬКИХ БОГІВ – «ТВОРЦІВ» ПАНТЕОНУ ГЕЛІОПОЛЬСЬКОЇ ЕННЕАДИ ……63
Красавцева Людмила Юріївна,
ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ……..72
Кудін Сергій Володимирович,
«ГЛОБАЛІЗАЦІЯ» ПРАВА У РАМКАХ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ПРАВА: ДИСКУСІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. ……...75
Макаренко Анастасія Сергіївна,
ДОГОВІР АУТСОРСИНГУ ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ СУМІЖНИМИ ВИДАМИ ДОГОВОРІВ……78
Марцеляк Олег Володимирович,
ЗАВДАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ……80
Мацелик Тетяна Олександрівна,
Мацелик Михайло Олексійович,
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА….84
Мірошніченко Сергій Сергійович,
ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ ЯК ОБ'ЄКТ ПРОТИПРАВНОГО ПОСЯГАННЯ: ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ КВАЛІФІКАЦІЇ……87
Муза Олег Валентинович,
СУЧАСНЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОРОЗУМІННЯ ТА РЕФОРМА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ……..….90
Недюха Микола Петрович,
КРИТИКА ЯК ТЕОРЕТИКО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТА ДІАЛОГОВО-ПОЛЕМІЧНИЙ КОНСТРУКТ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО МИСЛЕННЯ……..94
Никитченко Наталія Валеріївна,
ДО ПИТАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……98
Павлюх Ольга Анатоліївна,
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЯК ГЛАВИ ДЕРЖАВИ……102
Панчишин Руслан Ігорович,
УСТАНОВЧА ФУНКЦІЯ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ…..105

5. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 3738. – Ст. 2004.
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 / [Електронний ресурс] //Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п.
8. Шадриков В. Д. Новая модель специалиста: Инновационная подготовка и компетентный подход // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 8. – С. 26-31.
9. Морозов А. В., Чернилевский Д. В. Креативная педагогика и психология: Учебн. пособ. / 2-е изд. – М.: Академический проект, 2004. – 560 с.

Касьяненко Любов Михайлівна,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового права
Університету державної фіскальної служби України

ПРАВОРОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Важливим елементом розбудови правової держави і громадянського суспільства в Україні є формування дієвого механізму захисту конституційних прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Цей захист формується через правову діяльність. Як правову, варто розглядати діяльність будь-яких суб'єктів, якщо вона визнається правильною і справедливою суспільством і державою.

Взагалі поняття «діяльність» визначається як специфічна людська форма відношення до оточуючого світу, зміст якої становить доцільність його змін і перетворень в інтересах людей, «діяльність» включає у себе мету, засоби, результат і сам процес. Діяльність будь-яких державних і місцевих органів самоуправління підпорядкована певним правилам їх функціонування, які або закріплені в нормативних актах різного рівня, або вироблені практикою. Над проблематикою різних підходів до вивчення питань діяльності, узагальнення загальнотеоретичного матеріалу працювали С. С. Алексєєв, І. В. Бенедик, В. М. Горшеньов, В. Н. Карташов, Л. В. Коваль, В. В. Комаров, В. І. Леушин, О. Ф. Скакун, Н. М. Оніщенко, О. Д. Тихомиров та інші.

За рахунок використання системного підходу Н. М. Оніщенко [1, с. 125] послідовно висвітлено питання співвідношення понять «діяльність», «поведінка», визначено сутність, структуру, функції правової діяльності. На її думку, діяльність – є компонентом, що властивий будь-якій системі та виражає активну взаємодію із зовнішнім середовищем. Діяльність пов'язана з визначенням завдань і цілей, виявленням засобів їх досягнення і активним їх використанням, накопиченням ресурсів і задоволенням потреб. Деякі автори вважали правовою тільки діяльність спеціальних суб'єктів, спрямовану

на організацію і підтримку правопорядку. Аналіз діяльності в правовій сфері здебільшого пов'язується з вивченням тих дій, що регулюються правом і якими регулюються правові норми, суб'єктивні права і юридичні обов'язки. Проте таку діяльність наукові запропонували називати юридичною і розуміють тільки таку опосередковану правом професійну, трудову, державно-владну діяльність щодо винесення юридичних рішень компетентними на те органами, спрямовану на виконання суспільних функцій і завдань (створення законів, здійснення правосуддя, конкретизація права та ін.). Під час правової діяльності створюються, закріплюються, захищаються норми, постійно «відтворюється» право. Правові дії, впливаючи на діяльність, породжують специфічний вид суспільних відносин – правовідносини.

Варто зазначити, що досить часто у юридичній літературі слова «юридичний» і «правовий» вживаються як синоніми. На думку Л. В. Петрової [2, с. 36], ототожнювати ці слова за етимологією і теоретично не можна. Відстоюючи свою позицію, автор посилається на авторитет римських юристів, стверджуючи, що слово jus («право») утворено від justitia («правда», «справедливість»), а термін «юридичний» походить від латинського juridicus, тобто «судовий». Водночас ознайомившись з латинським текстом Дегестов Юстиніана, з його новим перекладом [3, с. 81], бачимо, що слово jus («право») інколи має значення, близьке до слова «суд.». В іншому джерелі стверджується, що «юридичний» походить від лат. juridicus. Великий тлумачний словник сучасної української мови подає слово «правовий» як систему встановлених або санкціонованих державою загальнообов'язкових правил (норм) поведінки, що виражають волю панівного класу або усього народу [4, с. 917]; «юридичний» – пов'язаний із законодавством, правовими нормами і практичним їх застосуванням; який має офіційне право на що-небудь; який складається з юристів. Отже, правова діяльність – це діяльність, що визнається суспільством, державою правильною, справедливою, а юридична діяльність – це та, що здійснюється на професійній основі юристами.

Нам імпонує думка науковців, які дають широке тлумачення правової діяльності, під якою розуміють усю сукупність дій держави в особі її органів, інших організацій і громадян у зв'язку із створенням і реалізацією юридичних норм використання інших правових важелів при вирішені соціально-економічних завдань. У цьому випадку вона трактується як та, що вносить організованість в іншу регульовану діяльність. Вдалим визначенням правової діяльності, як компромісу між її вузьким і широким розумінням, на нашу думку, є таке – це діяльність, що несе у собі інформацію волевиявлення суб'єктів щодо іншої, регульованої діяльності, під час якої суб'єктами постійно здійснюються правові акти, тобто створюються, закріплюються, захищаються норми, постійно відтворюється право. Діяльність тільки тоді набуває системного характеру, цілеспрямованості, загалом сутності, і, відповідно, здатна принести соціальну користь, коли упорядкована нормами технології і юридичної техніки. Діяльність і юридична технологія

співвідносяться між собою як форма і зміст, де визначальним є зміст (проступки, операції та ін.). Таке розуміння діяльності зустрічається у галузевих дослідженнях. Так, при дослідженні фінансової діяльності науковцями підкреслюється доцільність використання системного підходу. Фінансова діяльність повинна бути доцільною, орієнтованою на здійснення законних державних, суспільних інтересів, спрямованою на забезпечення верховенства закону. Процесуальні норми покликані так організувати фінансову діяльність, щоб забезпечити виконання поставлених завдань. Вимога процесуальної форми полягає у тому, що така форма повинна відповідати принципу законності. У фінансовій діяльності ця вимога набуває вирішального значення, оскільки, маючи на меті забезпечення законності, вона повинна здійснюватися у межах закону, відповідно до закону, без найменшого відхилення від процесуального режиму. Фінансова діяльність повинна бути раціональною, тобто виконувати завдання із найменшими витратами матеріальних і людських ресурсів.

Дійсно держава не може бути бездіяльною. Вона, як і усі державні та муніципальні органи, функціонує безперервно. Усі її дії вимагають матеріального опосередкування, витрати фінансових ресурсів, постійного їх відшкодування, планового розподілу і ощадливого ефективного використання. Держава постійно впливає на процес формування, розподілу й використання централізованих і децентралізованих фондів, тобто керує ними. Держава керує грошовими фондами і відносинами щодо них, видаючи закони, нормативно-правові акти, які вміщують приписи, що регулюють фінансові відносини [5, с. 15–16]. Тобто фінансова діяльність держави і органів місцевого самоврядування є правовою діяльністю й урегульована нормативно-правовими актами, спрямованими на забезпечення фінансовими ресурсами реалізацій функцій, покладених на державу і місцеве самоврядування, і вирішення завдань, що стоять перед ними.

Список використаних джерел:

1. Оніщенко Н. М. Правова система : проблема теорії : монографія / Оніщенко Н. М. – К. : Ін-т держави і права ім.В. М. Корецького НАН України, 2002. – 352 с.
2. Петрова Л. В. О естественном и позитивном праве : (Критические заметки по поводу учебника С. С. Алексеева) / Л. В. Петрова // Государство и право. – 1995. – № 2. – С. 32–41.
3. Дегесты Юстиниана : избр. фрагменты / в пер. и с прим. И. С. Беретерского ; [отв. ред. Е. А. Скрипилев]. – М. : Наука, 1984. – 456 с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. Т. В. Бусел]. – К. : Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2002. – 1440 с.
5. Воронова Л. К. Фінансове право України : підручник / Воронова Л. К. – К. : Прецедент, Моя книга, 2006. – 448 с.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»
пам'яті
доктора юридичних наук, професора,
Заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України
НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

Підписано до друку 10.12.2018.
Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Друк. арк. 22,50. Умов. друк. арк. 20,93.
Обл.-вид. арк. 11,72.
Наклад 60 прим. Зам. № 9542/1.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. Келецька, 51а.
Тел.: (0432) 603-000,
(096) 97-30-934, (093) 89-13-852.
e-mail: tvoru@tvoru.com.ua
http://www.tvoru.com.ua